

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

VIDEO DERSLER

DENİZ HOCA

PARAGRAF
TAKTİKLERİ

YOUTUBE
KAMP DESTEKLİ

ÖSYM İLE
%100 UYUMLU

TÜRKÇE

VIDEO DERS NOTLARI

PARAGRAF TAKTİKLERİ

1. Önce Soru Kökünü Okuyunuz!

Kendinizi bir meyda hayal edin, eğer nereye gideceğinize karar vermediyseniz sağda solda dolanıp durursunuz ve amacınıza ulaşamazsınız. Paragraf çözmek de buna benzer: **Eğer ne arayacağınızın farkında değilseniz sonuca ulaşamazsınız.** Bu nedenle önce soruyu okuyup ondan sonra paragraf metnine geçmeyi alışkanlık hâline getiriniz.

O zaman ilk taktiğimiz şu; önce soru, **devamında metin ve sonunda şıkları oku.**

2. Soru Kökünü İyi Anla ve Altını Çiz!

Paragraf çözerken en çok yaptığımız hatalardan birisi soru kökünde yer alan "değildir, yoktur, çıkarılamaz, söylenemez, getirilemez" gibi ifadeleri fark etmememizdir.

Genelde bu ifadelerin altı çizili olsa da işimizi garantiye almak için bu tarz ifadeleri okurken **yuvarlak içerisine** almak avantaj sağlayabilir.

3. Parçanın Tümünü Okuyun!

Bazen paragraf soruları uzun olması yönüyle bizleri korkutsa da bu tarz sorularda ikinci kez okumanın önüne geçmek anlayarak, çizerek ve dikkatli bir şekilde okuma yapmamız gerekiyor.

Şunu da ekleyelim, **metin ne kadar uzun olursa soru genelde kolaylaşıyor.**

4. Metni Ağzınla Değil, Gözünle Oku!

Paragraf sorularını çözmek kadar zaman da son derece önemli. Bu nedenle bu tarz sorularda, **hızlanmak için parçayı ağızımızla değil başını oynatmadan gözleriyle okumaya** alıştırmak kendini.

5. Kişisel Görüşlerini Kapının Dışında Bırak!

Paragraf sorularında bizleri yanıltan hatalardan birisi de metni okurken kişisel görüşlerimize yer vermektir.

Hiçbir paragraf sorusunun sizden kişisel düşüncelerinizi **istemeyeceğini** unutmayın. Paragraftaki görüş ve düşüncelere göre soruları cevaplamaya gayret gösterin.

6. Tüm Şıkları Okuyun!

Önemli taktiklerden birisi de tüm şıkları okumaktır. Bazen sorularda "daha doğrudur, en uygundur" tarzı ifadeler olduğundan ilk şıklarda doğru cevabı bulsanız dahi tüm şıkları okumanızı tavsiye ederiz.

7. İlk ve Son Cümlelere Dikkat Edin!

Bir metnin **ana düşüncesi** genelde sonlarda bazen de başta yer aldığından ilk ve **son cümlelere** ayrıca dikkat etmeniz fayda var.

8. “O Hâlde, Hâlbuki, Oysaki, Öyleyse” Gibi Bağlaçlara Dikkat!

“öyleyse, bu durumda, şu farkla ki, hâlbuki, aslında, esasen, oysa, o hâlde, kısacası” gibi bağlaçlara parça içinde dikkat edin. Çünkü bunlardan sonra gelen cümleler sorunun cevabı hakkında önemli ipuçları barındırmaktadır.

9. Geçmiş Yılların Sorularını Çözün!

En iyi paragraf kitabı nedir diye soranlara genelde şu cevabı veririm: **Geçmiş yıllarda çıkan soruları içeren kitap, en iyi paragraf kitabıdır. ÖSYM'nin mantığını anlamak ve bu noktada kendinizi geliştirmek için geçmiş yıllarda çıkmış olan paragraf sorularını büyük bir titizlikle çözmeden sınava hazırlanmayın.**

10. En Önemli Taktik: Paragraf Çözmeyi Alışkanlık Hâline Getir!

Paragraf sorusunu **doğru** çözmek kadar **hızlı** olmak da sınavlarda belirleyici olmaktadır. Bu nedenle **en yüksek sayıda soruyu daha kısa sürede çözmeyi** hedeflemeliyiz. Peki bunu nasıl yaparız? Tabii ki paragraf sorusu çözmeyi alışkanlık hâline getirerek yani zamana yayarak.

Paragraf, diğer dersler gibi oturup beş çalışılacak bir konu değildir. Belirli bir süre odaklanma sorunu yaşamaya başlayacak ve parçanın bütününe kavramakta zorlanacaksınız. Bu nedenle belirli bir günü paragraf sorusu çözmekle geçirmek yerine kendinize günlük soru adedi belirlemenizi ve zaman tutarak çözmenizi öneririm. Örneğin her akşam 20-30 soru çözmeyi alışkanlık hâline getirdiğinizde hem paragraf konusunda hem de zaman konusunda kendinizi geliştirirsiniz.

PARAGRAF OLUŞTURMA - SIRALAMA

Sorular Nasıl Gelir?

1. Aşağıdaki cümlelerin sıralaması hangisinde doğru gösterilmiştir?
2. Cümleler sıralandığında baştan 2. cümle hangisi olur?
3. Hangisi bir giriş cümlesi olamaz / olur?
4. Anlam bütünlüğü için hangi cümleler değiştirmelidir?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Önce **giriş cümlesini bulmalısın** yani kendisinden önce bir açıklama gerektirmeyen cümleyi!
2. Giriş cümlesi "öyleyse, bu nedenle, bu durumda, şu farkla ki, hâlbuki, aslında, esasen, oysa, o hâlde, kısacası" gibi ifadelerle başlamaz.
3. Giriş cümlesini bulduğunda **şıklarda eleme yap!**
4. Cümle sonundaki **anahtar kelimelere, vurgulara** dikkat et.
5. **Aynı anahtar kelimelerle başlayan** bir diğer cümleyi tespit et.
6. **Anlam akışını ve bütünlüğünü** sağlayacak şekilde cümleleri sırala.
7. Bu noktada cümle sonu ile bir sonraki cümle başı uyumlu olmalı.

1. I. Alt kısımları ise çivi gibi bir yere saplamak, çakmak için yapılmıştır.
- II. Eski Hitit Krallık Dönemi'nden taş yontu ve madenî eserler bugüne çok sayıda ulaşmamıştır.
- III. Yassı ve üst kısımları stilize insan biçimlidir.
- IV. Bu çağın madenî eserleri daha çok Güneydoğu Anadolu kökenli yapı-adak çivilerinin oluşturduğu eserlerdir.
- V. Bunların görünüşleri birbirlerine benzer.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan üçüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. Rönesans'a gelince portre resimleri mumyaların yerini aldı, bu dönemde de resim mumya gibi imtiyaz sahiplerinin sahip olabileceği bir sanat eseri idi.
- II. Geçmişten günümüze insanlar kendi fotoğraflarını, sevdiklerinin fotoğraflarını hayranlıkla izlemiş ve evlerinin başköşelerine asmışlardır.
- III. Bir insanın kendi fotoğrafını karşısına asmasının nedeni de burada yatar.
- IV. Psikanaliz, resmin ve fotoğrafın kaynağında mumya kompleksini bulmuştur.
- V. Eski Mısır'da yönetenler ve mülk sahipleri ölümden sonra mumyalanmayı ölümsüzlüğe ulaşma amacıyla vasiyet ederlerdi.

Numaralanmış cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulduğunda sıralama aşağıdakilerden hangisi olur?

A) II - III - IV - V - I B) II - IV - III - V - I
C) IV - III - II - I - V D) IV - III - V - I - II
E) V - I - II - III - IV

3. I. Bunlara kömür, doğal gaz ve petrol gibi kaynaklar örnek gösterilebilir.
- II. Bu nedenle bu rezervlerin, içinde bulunduğumuz yüzyılın ikinci yarısında tükenebileceği belirtiliyor.
- III. "Mineral yakıtlar" olarak da bilinen fosil yakıtları, yenilene-meyen (tükenebilir) enerji kaynaklarıdır.
- IV. Bu yüzden bu kaynakların belirli programlar dâhilinde daha verimli kullanılabilmesi için çeşitli çalışmalar yapılıyor.
- V. Bu kaynaklara ihtiyaç her gün artmakta ancak rezervler hızla tükenmektedir.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin anlamlı bir bütün oluşturmuş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A) II - III - I - IV - V B) III - II - IV - I - V
C) I - III - IV - II - V D) III - I - V - II - IV
E) II - IV - III - V - I

4. I. Kendi varlığı üzerine düşünebilme yetisi, her ne kadar modern öncesi çağlarda bilinen bir olgu olsa da Aydınlanma Çağı'nın temel düşünsel unsuru olarak kabul edilmiştir.
- II. Zira modern çağın felsefi temellerini atan Aydınlanma filozoflarında insan aklının üstünlüğü fikri, kurucu niteliktedir.
- III. Bu ön kabul, modernliğin kurucu unsurlarından birisi olarak düşünülebilir.
- IV. Diğer bir deyişle varoluş, var olduğunu fark edebilme yetisinin mevcudiyetiyle mümkündür.
- V. Bunların arasında Fransız düşünürü Rene Descartes, var olmanın ön koşulunu, var olmanın bilincine bağlamıştır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi sondan ikinci olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. I. Bugüne kadarki bilimsel bilgilerimiz, bu yetinin başka hiçbir türde mevcut olmadığını göstermektedir.
- II. Bunun anlamı insanın kendini düşünen bir canlı olarak düşünebilmesidir.
- III. İnsanın simge üretme nedenlerinin başında kendi varlığının farkında olması gelmektedir.
- IV. Öyleyse insan, kendi varlığını aynı zamanda bu var oluşa kendine özgü bir anlam katabilme yetisi düzeyinde de deneyimler.
- V. Diğer bir deyişle insan, kendine yabancı ya da dış göz gibi bakabilen, varlığını bu şekilde fark edebilen bir canlıdır.

Yukarıdaki numaralanmış cümleler anlamlı bir bütün oluşturacak biçimde sıralandığında hangisi baştan dördüncü olur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PARAGRAFI İKİYE BÖLME

Sorular Nasıl Gelir?

1. Hangi cümle ikinci bir paragrafın ilk cümlesi olabilir?
2. Paragraf ikiye bölünmek istenirse ikinci paragraf kaç numaralı cümle olur?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Cümleler arasında **giriş cümlesi** olmaya en uygun cümleyi aramalıyız.
2. **Farklı bir konuya yönelmenin** başladığı cümlelere dikkat etmeliyiz. Çünkü yeni bir düşünceye geçildiğinde yeni bir paragrafa başlamak gerek.
3. Eğer bir cümle kendinden önceki cümleye **yapı ya da anlam olarak bağlıysa** onu öncekinden ayırmamız mümkün olamaz.
4. **Paragrafın** ilk cümlesi cevap olamaz.

1. (I) Lale, özellikle Doğu kültür ve mitolojilerinde özel bir yere sahiptir. (II) Edebî eserlerde sıkça kullanılmasının yanı sıra mitolojilerde de lalenin ortaya çıkışına dair farklı ve çok çeşitli hikâyeler bulunmaktadır. (III) Bunların en ünlüsü ve özellikle Doğu edebiyatında en sık kullanılanı Pers mitolojisindeki lalenin kökeni söylencesidir. (IV) Bu söylenceye göre yaprağın üstündeki bir çiğ tanesine yıldırım düşmüş, böylece çiğ tane-si ve yaprak alev almıştır. (V) Daha sonra donmuşlar ve lale türemiştir. (VI) Ana vatani Pamir, Hindukuş ve Tanrı Dağları olan lalenin soğanlarını Türkler göçleri esnasında Anado-lu'ya getirmiştir. (VII) 1500'lü yıllarda Avrupa'ya Anadolu'dan giden lale özellikle Hollanda'da çok yaygındır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

2. (I) Dünya üzerinde yaşamış canlılarla ilgili bilgi edinmenin bir yolu fosilleri incelemektir. (II) Sıklıkla rastlanan fosille-rin büyük çoğunluğu, tortul kayaların tabakaları arasında düzleşmiş ve yassılaşmıştır. (III) Canlıların üç boyutlu ola-rak fosilleştiği bir ortamsa kehribardır. (IV) Kehribar, ağaç öz suyundan değil, ağaç tarafından üretilen reçineden oluşur. (V) Ağacın öz suyu besinleri ağacın her yanına taşıırken reçine yarı katıdır ve bitkinin bağışıklık sisteminin bir savunma yanıtı olarak görev yapar. (VI) Bir ağaçta yara oluştuğunda yaranın üstünü kaplayacak kalın bir reçine salgılayarak ha-sarın büyümesini engellemeye çalışır, yarayı kapatır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

3. (I) Sanatseverlerin gönlünde Artline markasının özel bir yeri var. (II) 92 yıllık bir geçmişe sahip olan Japon firması Shachihata'nın sektördeki tüm deneyimlerini şık ve kaliteli tasarımlarıyla sanatseverlerle buluşturan Artline, sanatsal yeteneklerin açığa çıkarması ve geliştirilmesine büyük katkı sağlamakta. (III) 1925 yılında işe ilk önce kaşe ve stampa yapımıyla başlayan bu Shachihata, ismini ilk olarak kaşe markası olarak duyurmuştu. (IV) Ne var ki bu ilk ürünlerde, kaşenin her seferinde stampaya basılması gerekmekte ve her basımdan önce de stampaya mürekkep dökülmesi ge-rekmekteydi. (V) Hâl böyle olunca kaşe kullanımı da oldukça yavaş olmakta ve bu durum, daha pratik bir çözüm arayışını beraberinde getirmekteydi. (VI) Sonraki ürünlerinde mürek-kepli stampa yapmayı başaran Shachihata, bu buluş saye-sinde sektörde öncü ve lider konumuna yükselmeyi başardı. (VII) Mürekkepler konusunda kazandığı bilgi ve deneyimi zaman içinde kalemlere de taşıyan bu firma, yazı araç ve gereçleri alanında birbirinden kaliteli ürünleriyle dünya ge-nelinde önemli bir konuma yükseldi.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) Simurg bir diğer adıyla Zümrüdü Anka Kuşu, Pers mi-tolojisinde ortaya çıkan ve zaman içerisinde doğudaki hikâye ve efsanelerde de yer almaya başlayan bir kuştur. (II) Efsanelerde bu ismi dışında Simurg, Sênmurw, Sîna-Mrû, Anka gibi başka isimlerle de anılmaktadır. (III) Türk mitoloji-sinde ise "Anka Kuşu" veya "Tuğrul Kuşu" olarak anılan bu kuş yabancı kaynaklarda ise "Phoenix" olarak geçmektedir. (IV) Pers edebiyatında Homa olarak tanımlanmış, Arapça kaynaklarda ise Rukh olarak yer almıştır. (V) Efsaneye göre kuşların hükümdarı olan ve Kaf Dağı'nda yaşayan Zümrü-dü Anka, bilgi ağacının dallarında yaşar ve her şeyi bilirmiş. (VI) Kuşlar Simurg'a inanır ve onun kendilerini kurtaracağını düşünürlermiş ama içlerinden onu gören olmamış. (VII) Si-murg ortada görünmedikçe kuşkulanır olmuşlar ve sonunda umudu kesmişler. (VIII) Simurg'un yuvası, etekleri bulutların üzerinde olan Kaf Dağı'nın tepesindeymiş ve bir gün uzak bir ülkede bir kuş sürüsü Simurg'un kanadından bir tüy bulmuş.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

5. (I) Doğa sevgisi oluşmadan çevre bilinci gelişemez, çevre bilinci ise felsefi bilinçten geçer. (II) Felsefi bilinç yeryüzün-deki kaynakların sınırlı olduğunu, yaşamı ve geleceği buna göre planlamayı öngörmektedir. (III) Doğa sevgisinden yana bir anlayış, çevre bilincini yaratabilir. (IV) Çevreye yö-nelik duyarsızlık, çevre kirliliğinin önemli nedenlerindendir. (V) Çevre sorununu görsel kirlilikten çok, insanın hâlen anla-yamadığı ve tüketim alışkanlığının hızla arttığı kirlilik olarak algılamak gerekir. (VI) Ciddi bir açgözlülük, üretmeden tü-ketmek, az çalışıp çok harcamak, doğal kaynakları bir araç olarak görüp rantla dönüştürmek, günümüzün en ciddi çevre kirliliği olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu parça iki paragrafa ayrılmak istense ikinci paragraf numaralanmış cümlelerin hangisiyle başlar?

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

PARAGRAFTA AKIŞI BOZAN CÜMLE

Sorular Nasıl Gelir?

1. Numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?
2. Anlatımın akışını bozan cümle hangisidir?
3. Soruda "paragrafa uymayan, parçayla çelişen, paragrafla tutarsız" şeklinde ifadeler yer alabilir.

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Öncelikle **paragrafın ne anlattığı** belirlenir.
2. Cümleler arası ifadeler karşılaştırılır ve **farklı bir konuya değinen** cümle aranır.
3. Cümlelerin **birbirinin devamı olmasına** dikkat edilir.
4. Bağlayıcı ifade (ama, fakat, çünkü, bu nedenle vb.) olmayan cümlelere dikkat edilir.
5. **Paragrafı tamamen okumak** akışı bozan cümleyi bulmamızı kolaylaştırır.

PARAGRAF TAKTİKLERİ

TÜRKÇE VIDEO DERS NOTLARI

1. (I) İlk olarak bir gazetede yayımlanmaya başlayan bir çizgi roman serisi olan *Kara Murat*, büyük bir ilgi görmüştür. (II) Bundan dolayı film yapımcısı Türker İnanoğlu tarafından sinemaya uyarlandı ve *Kara Murat*'ı sinemada Cüneyt Arkın canlandırdı. (III) Daha sonraları kitap yapılan *Kara Murat*, *Fatih'in Fedaisi Kara Murat* isminde 18 ciltlik bir kitap hâline getirildi. (IV) 1980'li yıllarda dergi şeklinde satılan *Kara Murat* ilerleyen dönemlerde yine çizgi roman serisi olarak yayımlanmıştır. (V) Filmde akıl almaz abartılar söz konusu olmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Realite programlar, farklı tarzlarda olsa da temelinde benzer bir kurgu mantığı yatar. (II) Televizyon programları içinde realite şovlar son yıllarda oldukça fazla izleyici kitlesine sahip. (III) İzleyici oranlarının yüksek olması, bu program türünün sayısını arttıran en önemli faktördür. (IV) Aksiyon yüklü sekanslar, polis ve kurtarma ekiplerinin çalışmalarının görüntülenmesi, suçlu ve mağdurların duygusal tepkilerine yer verilmesi bu programlardaki görüntülerden yalnızca bazılarıdır. (V) Popülist bir söyleme sahip olan bu yapımların ilgi odağında olması aslında toplumda var olan ahlak ve düzen anlayışını yeniden üretmesiyle ilişkilidir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Kaynakların ihtiyaçları karşılamakta yetersizliği, gelecekteki ihtiyaçlarını da karşılamak üzere herkesi ihtiyacının çok üstünde kaynaklardan pay almaya iter. (II) Aslında ihtiyaçların sonsuz olmasını iddia etmek dünyadaki tüm kaynakların bir kişinin ihtiyacını karşılamakta bile yetersiz kalmasını iddia etmekle aynıdır. (III) Bu durumda kaynaklar daha da kıtlaşır. (IV) Zaten yetersiz kabul edilen kaynaklar üzerinde gelecek ihtiyaçları da -bunlar ihtiyaçtan çok ihtiras olsa gerek- karşılayacak şekilde pay alma isteği çatışmaya yol açar. (V) Bunun sonunda güçlü olan daha çok pay alır, güçsüz olan ise günlük zorunlu ihtiyaçlarını bile karşılayamaz.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

4. (I) Mozağe çok farklı zamanlarda ve çok farklı kültürlerde rastlanmasına rağmen mozağin altın devrini 4-14. yüzyıllarda Bizans'ta yaşadığı söylenebilir. (II) Bu dönemde Bizans'ta başlıca resim sanatı mozaik olmuştur. (III) Duvar ve tavan mozaikleri konusunda uzmanlaşan Bizanslılar parçacık olarak İtalya'da üretilen ve kalın, renkli camdan oluşan plakalar (smalti) kullanmakla ünlüdürler. (IV) Bu dönemde camlar, ışığı daha iyi yönlendirebilmek için farklı açılarda ve sıvasız olarak yerleştirildi. (V) Pek çok yapıt günümüze ulaşmayı da başardı. (VI) Bazı desenlerde, camların arkasına gümüş ya da altın yapraklar yapıştırıldı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) En basit tanımıyla inovasyon; farklı, değişik, yeni fikirler geliştirmek ve bunları uygulamaktır. (II) Bu fikirler daha önce çözülmemiş sorunları çözmek veya daha önce karşılanmayan ihtiyaçlara cevap vermek amacıyla geliştirilebilir. (III) Ya da zaten var olan pek çok ürün ve hizmeti daha güzel, daha kullanışlı, daha çok insanın işine yarayacak hâle getirmeyi amaçlayabilir. (IV) Bu fikirlerin hayata geçirilmesi ve ortaya ürün, hizmet veya iş yapış yöntemlerinin çıkarılmasıyla, ardından bu ürün ve hizmetlerin satılmaya veya iş yapış yöntemlerinin uygulanmaya başlanmasıyla inovasyon yapılmış olur. (V) Yine de inovasyon hayatın her alanında kendini gösterebilmektedir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

PARAGRAFTA SORU CEVAP

Sorular Nasıl Gelir?

1. Bu sözler hangi soruya karşılık söylenmiş olabilir?
2. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Parçanın sadece **bir kısmına bakarak** cevap verme.
2. **Her soruyu okuyup** metnin ilk cümlesine göre eleme yapılabilir.
3. İlk ve son cümleler **genellikle** anahtar cümle işlevi görür.
4. İlk cümle önemli olsa da metnin bütününe bakmak işinizi kolaylaştırır.

1. Aşağıdakilerden hangisi "Kitle iletişim aracı olarak kabul edilen dergiler, çocukların gelişimi üzerinde etkili midir?" sorusuna cevap vermektedir?

- A) Tüm iletişim araçlarının hedefi, kendi okur kitlesine ulaşmaktır. Bu kitle kimi zaman anneler, babalar, kadınlar, erkekler, gençler, yaşlılar, çocuklar olabilir.
- B) Dergiler, iletişim araçları içinde en yaygın olanlarıdır. Dergi yayıncılığı, dünyanın her yerinde etki alanı ve önemi büyük bir yayıncılık türüdür.
- C) Dergiler, özellikle edebiyatın gelişmesinde önemli rol oynar. Hele ki söz konusu dergilerin hedef kitlesi çocuklar ise bu önem daha da artmaktadır.
- D) Ülkemizde çocuk dergiciliği, Osmanlı Dönemi kadar eski bir tarihe dayanır. Ancak çocuk edebiyatının gelişiminin en önemli türü olan dergiler, yeterince araştırılmamıştır.
- E) Bir çocuğun dergilerden öğrendiği okuma kültürü, onun düşünce dünyasını güçlendirir. Her çocuk, daha okumaya başladığı ilk yıllarda mutlaka dergilerle tanıştırılmalıdır.

3. Aşağıdakilerden hangisi "İnsanın doğası, doğal olarak başkalarıyla bir arada yaşama, onlarla ortak bir şekilde hareket eğiliminde midir?" sorusuna cevap vermektedir?

- A) İnsan bir gruba dâhil olma eğilimindedir. Yaşamın gereği olarak bir grup içerisinde olan birey, kendini o gruba ne kadar ait hisse derse o denli güven içerisinde olduğunu düşünür ve bu edimi devam ettirir.
- B) Doğduğu andan itibaren kendini bir ailenin içerisinde bulan birey, çeşitli şekillerde ihtiyaç duyduğu aile bireyleriyle birlikte yaşar. Aile içerisinde paylaşımlar arttıkça kendisini aileyle özdeşleştirir.
- C) Toplumsal dinamiklerin içerisinde farklı gruplaşmalara kendini bırakan insan, bu grupların içerisinde hayatı boyunca çıkamaz. Bu durum insanın zamanla kendini kısıtlanmış hissetmesine neden olur.
- D) Yaşananlara karşı aile üyeleriyle hareket etme alışkanlığı, çocukluktan itibaren kazanılır. Aile bireylerinin, yaşadığı olaylarla ilgili birbirini haberdar etmesi de bu alışkanlıktan ileri gelir.
- E) İnsanın kendini başkalarına doğru şekilde ifade edebilmesi için öncelikle karşısındakileri iyi tanıması gerekir. Tanımadığı birine kendini açmakta güçlük yaşayan insanlar, yalnızlık çekerler.

2. Aşağıdakilerden hangisi "Bir insanı gerçek sevgiden uzak tutan, kendine tutsak eden nedir?" sorusuna cevap vermektedir?

- A) Karşılıklı sevgi tomurcuğunun açmasına engel olan birçok neden var. Bunlar, dünyanın yaşamış olduğu ve hâlâ da yaşadığı büyük kötülüklerdir.
- B) İnsanlar, yanılacakları korkusuyla hayranlık göstermekte yavaş davranırlar. Başkalarının kendilerine acı çektirmesinden çekindikleri için de sevmekte yavaş davranırlar.
- C) İnsandan ahlak ve sağduyu adına tedbirli olması istenir. Bunun sonucu olarak da sevgide cömertlik ve ataklık hoş görülmez. Bu ise insanlığa karşı çekingenliği doğurur.
- D) Birçok insan, korkuları nedeniyle gerçek sevgiden mahrum kalır. Dünyaya umutlu bir bakış gönderemez, kendi içine hapseder kendini.
- E) Kendini ifade etmekten çekinmeyen herkes bir başkasını sevebilir. Hayata karşı cesur olmak, bir başkasının kırılgılığından çekinmemek gerekir.

4. Aşağıdakilerden hangisi "Bir insan hatalarını düzeltmek istiyorsa işe nereden başlamalıdır?" sorusuna cevap vermektedir?

- A) Görevini yaparken en iyileri örnek al kendine çünkü iyiye öykünmek bütün öğütlerin ortak ilkesidir. Bir süre sonra kendi kendini örnek al, eskiden mi daha iyi davranıyordum şimdi mi diye sıkıca bir sor kendine.
- B) Seninle aynı noktada bulunup kötülük yapmış kimselerden örnek almayı unutma. Ama onların kötülüğünü anaarak kendini pohpohlamak için değil nelerden kaçınman gerektiğini öğrenmek için yap bunu.
- C) Sıklıkla iş değiştiren insanların en büyük yanılığı yeni gittikleri yerlerde mutlu olacakları düşüncesidir. Bu yanılığa düşen insanlardan olma, işini değil kendini değiştirerek işe başla.
- D) İnsan öncelikle nerede hata yaptığını düşünmeli, bir başkasını taklit etmekten vazgeçmeli. Kendi adına en iyisi olanın, bulunduğu konumda en iyisini yapmak olduğunu unutmamalı.
- E) Başkalarının işlerine özenen, onların düşünceleriyle kendini biçimlendirmeye çalışan kimselerden olma. Herkes kendi özgün karakterini, iş hayatında da özel hayatında yansıtmakla yükümlüdür.

5. Aşağıdakilerden hangisi "Bir insan, dünyayı değiştirmeyi başarabilir mi?" sorusuna cevap vermektedir?

- A) Sebebi ne olursa olsun düşünceye büyük önem vermemiz ve düşüncenin yollarını öğrenmemiz gerek. Dünyanın ve insanın sırlarına ancak sürekli, derin, sistemli bir düşünmeyle ulaşılabilir.
- B) Duyular bize varlığın sadece dışını, dağınık parıltılarını verir. Duyu, hiçbir zaman varlığın derinliğine ve özüne inmez.
- C) İnsanın günlük yaşayışını gerçeğin ta kendisi sanmak bir yanılıdır. Bilim ve felsefe gösteriyor ki hiçbir şey bize göründüğü gibi değildir.
- D) İnsan gördüklerini doğru şekilde değerlendirmeyi öğrenmelidir. Düşüncelerini değiştiren insanlar, dünyayı da değiştirebilir.
- E) Kendini değiştirmekte güçlük çeken insanlar bir başkasının düşüncelerinde figürandır yalnızca. Bu nedenle insan, değişmekten korkmamalıdır.

PARAGRAFTA SANATÇI GAZETECİ RÖPORTAJ

Sorular Nasıl Gelir?

1. Bu sözler eleştirmenin hangi sorusuna karşı söylenmiştir?
2. Bu sözler gazetecinin hangi sorusuna karşı söylenmiştir?
3. Boş bırakılan yerlere hangi sorular gelmelidir?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Genelde **ikili sorular** yer aldığından **doğruya ulaşma şansı** daha yüksektir.
2. Bir ve ikinci cümleye bakarak soruları eleleyebilirsiniz.
3. **İkinci sorudan başlamak** işinizi kolaylaştırır!
4. İlk cümleler genellikle **anahtar cümle** işlevi görür.
5. İlk cümleyle birlikte **son cümleye de bakmak** cevabı büyük oranda gösterir.

1. Gazeteci:

(I) ----

Sporcu:

- Eğer bir hedefiniz varsa emek sarf etmeniz gerekiyor. Bu hedef, tekerlekli sandalye kullanmayı gerektiren bir hedefse yaralar kaçınılmaz! Çünkü sandalye kullanmayı öğrenirken elleriniz su topluyor, patlıyor, çatlıyor, yarıyor. O yarıklar kanıyor ama sonunda, elleriniz nasır tutuyor... Nasır tutması iyi haber, sizin sandalyeyi kullanmayı öğrendiğinizi gösteriyor! Ama en sonunda, bu sonsuz emeğinizle boynunuzda madalya, elinizde kupa...

Gazeteci:

(II) ----

Sporcu:

- Sevgi dolu... Bana bağımsızlık tanıyan, beni kendi başıma da her şeyi yapabileceğime inandıran! Ben kendi başıma her şeyin üstesinden gelebiliyorum. Ama onların bunda payı büyük, beni geleceğe hazırladılar. Küçükken evde emekleyerek hareket ediyordum. Ailem, onlardan "ayağıma istediğim" ve benim ulaşabileceğim boyutlardaki herhangi bir eşyayı hiçbir zaman bana getirmediler. Üzüldüğüm zamanlar oldu, sitem ettim ama seneler geçtikçe aslında benim bağımsızlığım için çaba sarf ettiklerini anladım. Eğer beni her alanda özgür bırakmasalardı, bunları başaramazdım.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Bu başarının sırrı nedir, açıklayabilir misiniz?
II. Geçmişte yaşadıklarınız sizi nasıl etkiledi?
- B) I. Başlamak, bitirmenin yarısı mıdır sizce?
II. Ailevi yaşam sizin için ne ifade ediyor?
- C) I. Buraya kadar gelmeniz en büyük destek kimindi?
II. Ailenizle olan ilişkiniz her zaman sevgi dolu muydu?
- D) I. Başarılarınızın arkasında ne kadar emek var?
II. Filmi biraz geriye saralım, nasıl bir ailede büyüdünüz?
- E) I. Başarının anahtarı çok çalışmak mı sabretmek mi?
II. Aileden alınan desteğin sportif hayatta etkisi var mı?

2. Gazeteci:

(I) ----

İşletmeci:

- Bu aslında tam olarak cevaplandırılmayacak bir soru. Yine de açıklamaya çalışayım. Birçok işin son derece bıktırıcı olduğu ve fazla çalışmanın insana ıstırap verdiği su götürmez bir gerçektir. Ama bence iş yükü çok fazla olmamak koşuluyla birçok kimse için aylıklık en sıkıcı çalışmadan bile beterdir.

Gazeteci:

(II) ----

İşletmeci:

- İşin doğasına ve çalışanın yeteneklerine bağlı olarak yalnız can sıkıntısını önleyenden, hazların en büyüğünü verenine kadar her derecede iş vardır. Bu açıdan bakarsan benim düşüncem açık bir şekilde ortaya çıkıyor.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Tembel insanların daha yaratıcı olduğuyla ilgili görüşe katılıyor musunuz?
II. Çalışanlarınızın bir işi benimseme şeklinin nasıl olmasını istersiniz?
- B) I. İş hayatına girdiğiniz günden bu yana hiç umutsuzluğa düştüğünüz oldu mu?
II. Bir işin insana keyif vermesi gerektiğini düşünenlerden misiniz?
- C) I. Çalışmanın mutluluk mu yoksa mutsuzluk mu getirdiği düşünüyorsunuz?
II. Yani her insanın kendi amaçları doğrultusunda bir iş seçmesi mi gerekir?
- D) I. Mutluluğa ulaşmak için insanın iyi bir işe sahip olması gerekir mi?
II. İnsanların çalışma hayatına uyum sağlaması için yapması gerekenler nelerdir?
- E) I. Para kazanmak için mi yoksa can sıkıntısından kurtulmak için mi çalışmalı?
II. Yani kimsenin kendisini daha iyi hissetmek için çalışmasına ihtiyacı yok mu diyorsunuz?

3. Gazeteci:

(I) ----

Yazar:

- 1970’lerde Kemal Tahir’i okuyup kendi tarihine bakış açısını değiştirmesi gerektiğini anlayan bir kuşak vardır. O kuşağın anladığını, hissettiğini benim romanımı okuyanların da anlayıp hissetmesini istedim. Aslında bir romanın meselesidir hissetmelerini istediğim.

Gazeteci:

(II) ----

Yazar:

- Tarihten gelen, geleceği tasarlamının önünde engel teşkil eden bir aile hikâyesi anlatılıyor. 1938’den 2000’lere uzanan bu hikâye, toplumsal dalgalanmaların sonucunda doğmuş ve en çok da bu dalgalanmaların uzağında yaşayan bireyleri etkilemiştir. Öyle ya, birey topluma kan bağıyla bağlı kişidir; bir yanıyla benzerliği, bir yanıyla farklılığı taşır.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Kemal Tahir’i okuyarak zihniyeti değişen kuşağı kendinize örnek alıyor musunuz?
II. Son romanınızın yayımlanmasından bu yana aldığınız eleştiriler ne yönde oldu?
- B) I. Edebiyatın toplumsal meselelere değinmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?
II. Kitabınızın konusu hakkında genel bilgiler verebilir misiniz?
- C) I. Son romanınızı yazarken okuyucuya ne vermeyi hedeflediniz?
II. Eserinizde toplumsal ve bireysel değişimler içeren bir hikâye mi anlatıyorsunuz?
- D) I. Romanlarınızın Kemal Tahir’den etkilendiği görüşüne katılır mısınız?
II. Kitabınızın ana izleğini birey ve toplum ikilemi mi oluşturuyor?
- E) I. Bir meseleyi ele alan, bir soruna eğilen son romanınız istenilen etkiyi yarattı mı?
II. Düşüncelerinizin eserlerindeki yansımaları gözlemleyebilmemiz mümkün mü?

4. **Gazeteci:** Bir takım oyuncusu olmayı reddeden genç oyuncuza neden futbolu bırakmasını söylediniz?

Antrenör: Futbol bir takım oyunu olduğu için.

Gazeteci: Aynı şey sizin antrenörlüğünüz için söylenseydi yaklaşımınız yine aynı mı olurdu?

Antrenör: Hayır olmazdı. Bunu söyleyen kişiye antrenörlerin bir takımın oyuncusu olmadığını, yalnız başına kalmış ve her şeyin faturasının kesileceği tek lider olduğunu söyledim.

Aşağıdakilerden hangisinin bu diyalogdaki antrenörün anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?

- A) Takım oyunlarında yer alan oyuncuların bireysel yeteneklerinin öne çıkarılması gerekir, bu tip yeteneklere sahip oyuncular antrenörün yalnızlığını giderir.
- B) Bir antrenörün lider özelliği göstermesi için çalıştığı takımın parçası olmaya ihtiyacı vardır, kendini o takıma ait hissetmeyen antrenörler yenilgiye mahkûmdur.
- C) Her takım parçalardan oluşur ve parçalar birbiriyle uyum içinde çalışmak durumundadır ancak lider, o parçaları bir araya getiren tek sorumlu kişidir.
- D) Başkalarını eleştirdiği rahatlıkla kendini eleştiremeyen kişilerin lider olması mümkün değildir çünkü her lider yapılan hataların sonucunda bedel ödeyecek kişidir.
- E) Antrenörlerin eleştirilmesi olağandır ancak ne zaman ki oyuncular antrenörleri eleştirmeye başlar işte o zaman bazı oyunculara fatura kesilmesinin zamanı gelmiştir.

5. **Gazeteci:** Size şiir gönderen genç ve birçok kişiye göre yetenekli şairleri sıklıkla eleştirdiğiniz için olumsuzluklarla karşılaşılıyor musunuz?

Eleştirmen: Şiir anlayışı çok güç gelişir bir insanda. Bir genç şiir yazmaya başlaması için çok okuması, şiirin çeşitli örneklerini iyice incelemesi gerekir. O zaman yetenek nerede kalıyor?

Gazeteci: Peki genç ve yetenekli şairler yerine genç, yetenekli ressamlar ya da müzisyenler söz konusu olsaydı da aynı şeyi düşünür müydünüz?

Eleştirmen: Müzik denildiğinde küçük bir çocukta kulak aranır, bu önemlidir. Resme hevesli çocuklarda da renk yeteneği aranıyor. Bu, müzik için de resim için de çok doğru. Ama şiir için yetenek, çok daha farklı bir unsur.

Aşağıdakilerden hangisinin bu diyalogdaki eleştirmenin anlayışıyla örtüştüğü söylenebilir?

- A) Her şiir, şairinden önce var olur ve varlığını anlamlandırarak, onu yeniden yapılandırarak hayatın içine katacak olan yetenekli bir şiir üreticisini bekler sabırla.
- B) Çok okumuş, kendisinde şiir baskısını hisseden genç, bir yeteneği bulmaya çalışır ve hatta bu yeteneği yaratır çünkü şiir yeteneği doğuştan gelen bir şey değildir.
- C) Şiirin sanatsal duyarlılığı yüksek nesiller yetiştirmede bir araç olarak kullanılamayacağını ancak genç ve yetenekli ressamları, müzisyenleri destekleyebileceğini düşünüyor.
- D) Gençlerin kendilerine yöneltilen olumsuz eleştiriye tahammülleri kalmadığı için gelişme göstermeleri mümkün değildir, bu alışkanlık daha çocukluktan kazanılmalıdır.
- E) Her sanatçı, ressam ya da müzisyen olsun, ilk yapıtlarındaki acemiliği fark edecektir; önemli olan, bu fark ediş gerçekleşmeden önce eleştirilere dikkat kesilebilmektir.

PARAGRAFTA BOŞLUK DOLDURMA - METİN TAMAMLAMA

Sorular Nasıl Gelir?

1. Boş bırakılan yere hangisi getirilmelidir?
2. Anlam bütünlüğünü sağlamak için hangisi getirilmelidir?
3. Bu parçada boş bırakılan yere getirilebilecek en uygun cümle aşağıdakilerden hangisidir?
4. Parçanın başına/sonuna düşüncenin akışına göre hangi cümle getirilmelidir?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Boşluğun önceki ve sonrasındaki cümle ile anlamsal- yapısal uyumluluğun olması gerekir.
2. Boşluktan **önceki ve sonraki cümle** cevabı büyük oranda gösterir.
3. Bu tarzdaki sorular için **paragrafta yapı** konusunu iyi bilmek gerek.

Paragrafta Yapı

► Giriş

Giriş bölümünde **açıklanıp geliştirilebilecek** bir yargı yer almaktadır.

Çünkü, oysa, bu nedenle, böylece, ne var ki vb. bağlayıcı ifadeler bulunmaz.

Ana düşünce ya da konu bu bölümde verilebilir.

► Gelişme

Girişte açıklanan **yargının ayrıntılarıyla** ele alındığı bölümdür.

Buradaki cümleler önce ve sonraki cümlelerle bağlantı kurar.

Örneklere, sayısal verilere, açıklama vb. cümlelere yer verilebilir.

► Sonuç

Ele alınan yargının **sonuca bağlandığı** bölümdür.

Çünkü, oysa, bu nedenle, böylece, vb. bağlayıcı ifadeler içerir.

Önceki cümlelere bağlı cümlelere yer verilir.

Ana düşünce verilebilir ya da düşünce özetlenebilir.

1. İnsan, diğer türlerden farklı olmak üzere kendi varlığı üzerine düşünebilme yetisine sahiptir. Aynı zamanda kendisini düşünmek, insanın kendi varlığını da sorgulaması demektir. Bu durumda doğayı olduğu gibi kabul etmek yerine kendi varlığını anlamlandırmak için doğayı dönüştürme arzusu, kültürü oluşturan temel etkenlerden biridir. Kendi hakkında düşünerek doğayı dönüştürmek, bir simge üretme etkinliğidir. İnsanın simge üretme nedenlerinin başında kendi varlığının farkında olması gelmektedir. Bunun anlamı, insanın kendini düşünen bir canlı olarak düşünebilmesidir. Diğer bir deyişle ----.

Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) kendini şekillendiren veya tahrip eden de yine insanın kendi oluşturduğu üretim etkinliğidir
B) bir yabancı gibi kendini gören insan, aslında kültürün doğrudan üreticisi olarak varlığını sürdürür
C) sadece insan türü bu birikim, aktarım ve dönüşümü gerçekleştirebildiği için kültür üretir
D) insan, kendine dış göz gibi bakabilen ve varlığını bu şekilde fark edebilen bir canlıdır
E) kendi varlığını sorgulayan insan, ürettiklerini de dönüştürme arzusu içinde olur

2. ----. Fakat bunun da bir maliyeti var. Bunu yapan anne babalar bir süre sonra kendilerini daha kötü hissediyorlar. İki farklı araştırmadan elde edilen sonuçlarda aileler on günden daha fazla bir süre boyunca izleniyor. Ailelerin kendilerini kötü hissetmelerinin arkasında yatan sebep, bu şekilde davranmanın daha az gerçekçi olması ve kendilerine karşı dürüst davranmıyor olmaları. Olumlu duyguları abartmak yerine çocuklara duygularımızı kontrol edebildiğimizi göstermek onlar açısından çok daha örnek bir davranış olacaktır.

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Aileler ve çocuk psikolojisi üzerine pek çok araştırma yapılmış ve aileler gözlenmiştir
B) Çocuklarına sürekli kızan ve onlara şiddet gösteren pek çok aile incelenmiştir
C) Anne babalar sıklıkla olumsuz duygularını saklayıp olumları abartarak göstermektedir
D) Anne babalar çocuklara sevgilerini göstermek yerine hayat mücadelesine dalmaktadır
E) Bazı aileler çocukları ile mutluluklarını paylaşma konusunda oldukça başarılıdır

3. ----. Eserlerinde, edebî olmak adına ağdalı sözcüklere yer vermez. Gereksiz ve sadece göze hitap eden sanatlardan, özenli fazla uzun cümlelerden özellikle kaçınmıştır. Herkesin anlayabileceği şekilde anlatır söylemek istediklerini. Bu demek değildir ki eserleri edebî olarak nitelendirilemez. Hikâye ve romanlarında yaşadığı ülkenin insanını çok sade bir söyleyişle en güzel şekilde anlatmıştır. Eserlerindeki bu anlatım tarzı, onun pek çok kesimce okunan ve sevilen bir yazar olmasını sağlayacaktır bence.

- I. Yazar, hikâye ve romanlarında yalınlık ilkesine hep bağlı kalmıştır
II. Yazarın eserlerinde göze çarpan, anlatımının süsten uzak olmasıdır
III. Yazarın eserlerini edebî yönden oldukça zayıf bulmaktayım

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre yukarıdakilerden hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. ----. Kendimizi sahte benlikle tanımladığımızda bağlandığımız şeylerin esiri olur, özümüzden uzaklaşırız. Mutlu olmak için dışarıdan bir şeye bağlanmaya ihtiyacımız yok. Tam tersine bağlandığımız şeylerde kendimizi tanımlamadığımız zaman gerçek mutluluğu yaşarız. Gerçek mutluluk dışarıdan elde edilecek, varılacak yer değildir. Wayne Dyer'in dediği gibi "Mutluluğa giden yol yoktur, mutluluk yoldur."

Bu parçanın başına düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Mutlu olmayı dış koşullara bağladığımızda gerçek benliği yaşayamayız
B) Benlik, varlığımızla ilgili duygularımız ve tutumlarımızı içerir
C) Kendi duygularımızı önemsemediğimiz zaman kişilik problemi yaşarız
D) Mutlu olamama hissi benliğimize yerleşen düşük benlik saygısının sonucudur
E) Gerçek benliğimiz çevremizden olumlu bildirimler almadığında gelişmez

PARAGRAFTA CÜMLE EKLEME

Sorular Nasıl Gelir?

1. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra "....." cümlesi getirilebilir?
2. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden önce "....." cümlesi getirilebilir?
3. Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinin yerine "....." cümlesi getirilebilir?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Bu tarzdaki sorular için **paragrafta yapı** konusunu iyi bilmek gerek.
2. Boşluğun öncesi ve sonrasındaki cümleyle **anlamsal-yapısal uyumluluğun** olması gerekir.
3. Cümlede **anahtar kelimeler** belirlenir, bağlantı sözcükleri (ama, fakat...) aranır.
4. Her cümleyi **tek tek denemek VAKİT KAYBI** OLUR.
5. Olumlu bakış açısının olduğu cümleler arasına genellikle olumsuz cümleler gelmez.

► Giriş

Giriş bölümünde **açıklanıp geliştirilebilecek** bir yargı yer almaktadır.

Çünkü, oysa, bu nedenle, böylece, ne var ki vb. bağlayıcı ifadeler bulunmaz.

Ana düşünce ya da konu bu bölümde verilebilir.

► Gelişme

Girişte açıklanan **yargının ayrıntılarıyla** ele alındığı bölümdür.

Buradaki cümleler önce ve sonraki cümlelerle bağlantı kurar.

Örneklere, sayısal verilere, açıklama vb. cümlelere yer verilebilir.

► Sonuç

Ele alınan yargının **sonuca bağlandığı** bölümdür.

Çünkü, oysa, bu nedenle, böylece, vb. bağlayıcı ifadeler içerir.

Önceki cümlelere bağlı cümlelere yer verilir.

Ana düşünce verilebilir ya da düşünce özetlenebilir.

1. (I) Sosyolojik anlamda meslek, her şeyden önce sosyal bir davranıştır. (II) Bir meslek sahibi olmak, sosyolojik olarak da çeşitli sonuçlar doğurur. (III) Bu yüzden yeni ortaya çıkan iş grupları, bir meslek olarak tanınmak için önemli çaba sarf ederler. (IV) Meslek, temelde kişinin hayatını sürdürmek ve geçimini sağlamak amacıyla sosyal değeri olan belli fonksiyonları yerine getirmeyi ifade eder. (V) Ayrıca meslek, toplumda kişinin temel rollerinin başında gelir ve kişinin saygınlığı, geliri, becerisi vb. birçok özelliği ile bireyin kişiliği ve sosyal hayatı ile yaşam tarzına da kaynaklık eder.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Bu, birçok prestiji beraberinde getirebileceği gibi üyelerine pek çok ayrıcalık ve üstünlükler sağlar.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. (I) Çağdaş gösterimlerin geleneksel türleri dışında bırakarak salt yeniye ortaya koymak gibi bir hedefi yoktur, esasen bu gösterimler geleneksel olandan beslenir. (II) İpli kukla, gölge kuklası gibi geleneksel teknikler, çağdaş sahnelerde de kullanılır. (III) Kullanılan tekniğin ötesinde çağdaş kukla oyunları çoğunlukla kültürler ötesi bir yapıdadır. (IV) Avangard akımlarla başlayan değişim rüzgârının bir sonucu olarak farklı sanat disiplinlerinden gelen sanatçılar birlikte üretmek konusunda çok daha isteklidirler. (V) Dolayısıyla sahne sanatları açısından disiplinlerarası çalışmalar, 20. yüzyılın başından beri yenilikçi sonuçlar doğurmuştur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Gelenekselden farklı olarak bu türlerden bazen birkaçı aynı oyunda bir araya gelir.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. (I) Limonun izlerini sürersek kökeninin Çin sınırlarından, Burma ve Assam'dan geldiğini görürüz. (II) Limonun Pers İmparatorluğu'nun sınırlarını aşarak Arap dünyasına, oradan da Akdeniz'e ulaştığını görüyoruz. (III) Çünkü limon, doğası gereği kolayca intibak sağlayan ve her türlü iklimde yetişen bir ağaç değil. (IV) On dördüncü yüzyılda Mısır'da limon suyu ve bal karıştırılarak bir çeşit içecek elde ediliyor. (V) Ancak limonatanın bildiğimiz hâli ile ortaya çıkışı Orta Çağ Dönemi'nde Yahudi topluluğunun mutfağından oluyor. (VI) Akdeniz dünyası ise bir yüzyıl sonra limonatayı tedavi amaçlı, büyü amaçlı ve zenginlik işareti olarak kullanmaya başlıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra **düşüncenin akışına göre** “Ancak bu yolculuğun çok kolay katedildiğini söylemek mümkün değil.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) II B) III C) IV D) V E) VI

4. (I) Modern çağın öncüsü olan Fransız heykeltıraş Auguste Rodin'in 1900'lü yıllarda yaptığı *Düşünen Adam* heykeli tüm dünyada felsefi düşüncenin simgesi hâline gelmiştir. (II) Heykelin yapılma fikri ise bir komisyon tarafından Paris'e yeni bir kapı tasvirinin yapılması isteğiyle doğmuştur. (III) Rodin'in ünlü eserlerinden biri olan Cehennem Kapıları'nın temeli böylece atılmış olmuştur. (IV) Fransız heykeltıraş, Dante'nin *İlahi Komedy* adlı eserinde betimlediği cehennem tasvirlerinin etkisinde kalmış ve ondan ilham alarak çalışmaya başlamıştır. (V) Ülkemizde ise Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları hastanesinin bahçesinde bulunuyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra **düşüncenin akışına göre** “Heykel; Fransa, Almanya, Danimarka, Norveç gibi birçok ülkede müzeler ve üniversite kampüslerinde yer alıyor.” **cümlesi getirilebilir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. (I) Bugün Macaristan'da bulunan Zigetvar Kalesi esasen Osmanlı Devleti'ne ait bir eser. (II) Kale içinde bulunan ve Kanuni Süleyman adını taşıyan cami de o devirden kalan kıymetli bir diğer mimari yapıt. (III) Bir cihan padişahının üç aylık bir yolculuk neticesinde nispeten küçük bir kaleyi ele geçirmeyi hedef edinmesi akla uygun bulunmuyor. (IV) Pek çok tarihçi, Kanuni Sultan Süleyman'ın asıl hedefinin Habsburgların Viyana'sı olduğunu iddia ediyorlar. (V) Yaklaşık 11 yıldır sefere çıkmayan sultan, Avrupa'daki rakipleri Habsburglara yaşlı olmasına rağmen güçlü olduğunu gösterip esaslı bir darbe vurmak için bir fırsat kolluyordu belki de.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinden sonra “Kanuni'nin Zigetvar Seferi sırasında kale tahrip olduğu için Osmanlılar tarafından yeniden inşa edildi.” **cümlesi getirilmelidir?**

- A) I B) II C) III D) IV E) V

PARAGRAFTA ANA DÜŞÜNCE

Parçada okuyucuya verilmek istenen asıl düşünceye “**ana düşünce**” denir.

“**Bu parçanın yazılış amacı nedir?**” sorusu ana düşünceyi vermektedir.

Paragrafın giriş bölümünde ele alınan konu genel olarak verilir.

Gelişme kısmında konunun ayrıntıları aktarılır.

Sonuç bölümünde ise genellikle **yazarın vermek istediği** mesaj yer alır.

Sorular Nasıl Gelir?

1. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?
2. Bu metnin ana düşüncesi / ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?
3. Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?
4. Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?
5. Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki düşünceyi destekler niteliktedir?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Bu tarzdaki sorularda **genellikle giriş** ve özellikle **son iki cümle** ana düşünceyi verir.
2. “**Yazar bu parçayı hangi amaçla yazdı?**” sorusuyla ana düşünce bulunabilir.
3. Parçada **anahtar kelimeleri** tespit etmek çok önemlidir.
4. “Sonuç olarak, bu nedenle, aslında, çünkü, o halde, kısacası, denilebilir ki, özetle vb.” sözlerden sonraki bölüm bizi ana düşünceye götürür.
5. Paragrafta **tanık gösterme** varsa alıntı söz, **ana düşünceye** giden yoldur.
6. Bazı metinlerde de ana düşünce genele yayılabilir, **dikkat!**

1. Pek çok insan var ki bildiğimiz başarı kriterlerinin hiçbirini sağlamıyor. Ne son teknolojilerle donatılmış plazalarda bulunan şirketlerde tepe yöneticilik yapıyorlar ne de ellerinde son model telefon veya altlarında son model bir araba var. Bir şey olmak, bir şey yapmak, bir yere gelmek, bir "büyük adam" olmak zorunda değilsiniz. Sadece istediğiniz hayatı yaşayıp yaşamadığınız var. Neyi, neden istediğinizi bilip bilmediğiniz ve isteklerinize ulaşip ulaşmadığınız var. Her seçimin artıları ve eksileri, her isteği gerçekleştirmenin gereklilikleri var. Yapılan deneylerde pozitif olmaya şartlanan doktorların %19 daha doğru karar verdiği; satıcıların %37 daha iyi sattığı; iş hayatında "başarı"nın %25 zekâ ve teknik yeterlilikten, %75 de bulunan ortama pozitif bir şekilde adapte olabilme yeteneğinden geldiği; yaratıcı olabilmenin ön koşulunun negatif olmak değil, aksine yüksek bir oranda pozitif ve umut dolu olmak olduğu görülür.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bildiğimiz başarı kriterleri ile mutlu olan pek çok insan vardır, bu nedenle çok çalışmalıyız.
- B) İsteddiğimiz hayatı yaşayarak mutlu ve pozitif, pozitif olarak da başarılı oluruz.
- C) Şirketlerde yönetici olmak, son model araba gibi kriterler başarı diye düşünülmektedir.
- D) Büyük adam olmak için bir şey yapmak, bir yere gelmek zorunluluğu vardır.
- E) İyi doktor doğru karar veren, iyi satıcı çok satış yapan kişi olarak tanımlanır.

2. 1998'de bir grup nörolog, demanslı (bunama) beş hastanın aynı zamanda çok iyi ressam olduğunu fark ediyor. Bunlarda frontal ve temporal demans vardı. Yani beynin sadece belli bölümleri etkileniyordu. Örneğin görsel yaratıcılık kısmı etkilenmezken dil ve sosyal beceri kısımları hasar görmüş olabiliyordu. Bu hastalar üzerinde yapılan üç boyutlu beyin taramalarında, beş hastanın dördünde beynin sol yarı küresinde lezyonlar olduğu görüldü. Beynin sağ yarı yaratıcılıkla, sol yarı ise mantık ve dil becerileri ile ilişkilidir. Ama sol yarı daha baskındır. "Marjinal, orijinal veya yaratıcı düşünmeyi bastırma eğilimindedir çünkü sağlıklı karar verme ve normal bir yaşam sürme açısından gereklidir bu." diye açıklıyor Brogaard. Bunun üzerine şöyle bir teori geliştiriliyor: Bu hastalarda beynin sol yarı küresi giderek hasar gördüğünden sağ yarı küre gelişip serpilme olanağı buluyor.

Bu parçada anlatılmak isteneni özetleyen söz aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bir musibet bin nasihatten iyidir.
- B) Her gecenin ardından güneş doğar.
- C) Altın çamura düşmekle pul olmaz.
- D) Sana doğru gelen, başkasına yanlış gelebilir.
- E) Kötü olayların, iyi sonuçları olabilir.

3. Hava, dünyayı saran ve canlıları koruyan atmosferi oluşturan birçok gazın birleşimidir. Saf hava, büyük oranda azot ve oksijen ile daha küçük oranlarda çeşitli gazlardan oluşur. Doğadaki canlıların hayatta kalabilmesi için bu gazların dengesi çok önemlidir. Doğal yollarla ama en çok insan aktivitesi sonucu atmosfere karışan tozlar, zehirli gazlar ve biyolojik moleküller bu oranlarda değişikliklere, dolayısıyla hava kirliliğine sebep olur. Hava kirliliği sanayi üretimi, trafik, ısınma, elektrik üretimi gibi nedenlerle oldukça artmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü 2016'daki raporunda 100 insandan 92'sinin aşırı hava kirliliğinden zarar gördüğünü, her 10 ölümden birinin hava kirliliğinden kaynaklandığını açıklamıştır. Bu nedenle hava kirliliğini önlemek için her ülke ciddi önlemler almalıdır.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevre kirliliği oldukça ciddi boyutlardadır ve herkes bu kavram için önlem almalıdır.
- B) Doğadaki canlıların hayatta kalabilmesi için havada oksijen ve azot gibi çeşitli gazlar vardır.
- C) Temiz hava tüm canlılar için önemlidir, hava kirliliğine karşı tüm dünya önlem almalıdır.
- D) Dünya Sağlık Örgütü 2016 yılında herkesi ilgilendiren önemli bir rapor yayımlamıştır.
- E) Dünyada her on ölümden biri atmosferdeki hava kirliliğinden kaynaklanmaktadır.

4. Bir adam okyanus sahilinde yürüyüş yaparken denize tulaşla bir şeyler atan birine rastlar. Biraz daha yaklaşıncı bu kişinin sahile vurmuş denizyıldızlarını denize attığını fark eder ve "Niçin bu denizyıldızlarını denize atıyorsun?" diye sorar. Topladıklarını hızla denize atmaya devam eden kişi, "Yaşamları için!" yanıtını verince adam şaşkınlıkla, "İyi ama burada binlerce denizyıldızı var. Hepsini atmanıza imkân yok. Sizin bunları denize atmanız neyi değiştirecek ki?" der. Yerden bir denizyıldızı daha alıp denize atan kişi, "Bak, onun için çok şey değişti." karşılığını verir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Denizyıldızlarını kurtarmak hepimiz için çok önemlidir.
- B) İçindeki canlıların yaşamı için denizleri temiz tutmalıyız.
- C) Yürüyüş yaparken çevremize dikkat etmeliyiz.
- D) Küçük büyük demeden yardımda bulunmak çok şey değiştirir.
- E) Sahiller korunması gereken pek çok canlı barındıran yerlerdir.

5. Cumhuriyetin ilk çeyreğinde eleştirmimize egemen olan, genellikle Nurullah Ataç'la özdeşleşen öznel eleştiri anlayışıdır. İkinci çeyreğin ilk yarısında ise eleştirimizin hem nitelik hem de nicelikçe geliştiğini görüyoruz. Eleştiriye ilgi artmış, edebiyat dünyamız yeni eleştirmenlere kavuşmuştur. Bu kişiler; eğitilmiş, donanımlı, meraklı, edebiyatı ciddiye alan, bu nedenle de yalnız uygulamada kalmayıp yaptıkları işin kuramını da öğrenen, bu konuda özgün düşünceler üreten, üretmeye çalışan genç eleştirmenlerdir. O genç eleştirmenlerimiz nitelikli ürünleri çoğalttıkları için bugünkü eleştiri anlayışımız geçmişe göre daha güçlü.

Bu parçada eleştiri anlayışımızla ilgili asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Özgün düşünceler üreten eleştirmenlerin nesnellikten ödün vermesiyle zayıf düştüğü
- B) Genç eleştirmenlerin kendinden önceki kuşaktan beslenerek alanda ilerleme kaydettiği
- C) İkinci dönemde kendini yetiştirmeyi başaran kişiler sayesinde nitelikli bir yapıya kavuştuğu
- D) Güçlenmesini sağlayan ilk dönemdeki eleştiri anlayışına bağlı kalınması olduğu
- E) Öznel değerlendirmelere daha sık yer vererek bugün daha güçlü bir yapıyı özümlediği

PARAGRAFTA KONU

Paragrafta üzerinde **durulan kavram, olay, durum, duygu ve düşünce** konuyu oluşturur.

"Parçada ne anlatılıyor?" sorusu konuyu verir.

Not

Metnin yazılış amacı ana düşünceyi verir. Paragrafta **en çok neyden bahsediliyorsa** muhtemelen konu da odur.

Sorular Nasıl Gelir?

1. Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?
2. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?
3. Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?
4. Bu parçada hangisinden yakınılmaktadır?
5. Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Paragrafta **en çok tekrar edilen** ifadelere dikkat edilmeli.
2. Paragrafa "**Ne anlatılıyor?**" sorusuyla yaklaşılmalı.
3. Paragrafın ilk kısmı **konunun ipuçlarını** içerir.
4. Metnin ilk kısmında ifade edilen düşünce genele yayıldıysa cevap olarak değerlendirilebilir.
5. Parçanın **geneline yayılmayan yargıyı cevap olarak almayın!**

1. Ünlü yazar C.S. Lewis, "Ne! Sen de mi? Bir tek benim sanıyorum, dediğimiz anda başlar arkadaşlık." diyordu. Aynı şekilde Yunan düşünür Eflatun da "Benzerlikler arkadaşlıkları doğurur." demişti MÖ 360 yılında. Aristoteles benzer bir yorum yapmıştı: "Kendimize benzeyenleri sevdiğimiz söylenir." Düşünce ve zevk paylaşımı üzerinde yeşeren arkadaşlıklar içgüdüselmiş gibi görünür fakat bu aldatıcıdır. Çoğu arkadaşlıklar aile üyelerinin ve eşlerin dışında gelişir. Yani arkadaşlık genetikle ya da neslini devam ettirme amacıyla açıklanamaz. Tersine biyologlar arkadaşlığı karşılıklı faydaya dayandırıyor. Yani "Sen benim sırtımı kaşırsan ben de seninkini kaşıyım." anlayışına...

Bu parçanın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dostlukların zamanla olgunlaşıp geliştiği
- B) Düşüncelerin zamanla arkadaşlığa dönüştüğü
- C) İnsanların arkadaşlarını nasıl seçtiği
- D) Dostlukların da aldatıcı olabileceği
- E) Sosyolog ve biyologların arkadaşlık kavramına ilgisi

2. Yeni medya anlayışı internet teknolojisinin bir sonucudur ve ağ tabanlı bir sistemde haberin oluşturulması sürecinde gerçeklik ve doğruluk sorunu yaşansa bile haberin değişen formu ile sürekli olarak yeniden üretilmesi, habercilere yeni görevler yüklemektedir. Bu görevlerin en önemlileri gündemi takip etmek, dünyadaki gelişmeleri yorumlamak, hangi haber kaynaklarının güvenilir olduğunu saptamak ve böylelikle içeriklerden hangisinin kullanılacağına karar vermektir.

Bu parçaya göre habercilerin yapması gereken aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanların ilgisini dağıtan manipülatif haberlerden uzak durmak
- B) Modern dünyanın koşullarına uygun, ilgi çekici haberler seçmek
- C) Gerçeklerin yorumuna ilişkin öznel değerlendirme ölçütleri belirlemek
- D) Güncel, ilişkilendirilebilir ve gerçek ölçütler kullanarak seçici olmak
- E) İnternet sayfaları aracılığıyla daha çok kişiye doğru haberler ulaştırmak

3. İnsanın belirlediği amaçlar, yaşamın uzun bir dönemini etkilemektedir. Mutlu olmak için uzun dönemli yaşam amaçları belirlemek ve yaşamı, amaçlar yönünde düzenlemek gerekmektedir. İyi oluşu elde etme noktasında ortaya konacak yaşam amaçları, kişilere; kişisel, sosyal, eğitsel ve mesleki rehberlik ile kariyer planlama kapsamında faydalı olacaktır. Yaşama yönelik amaç belirlemenin öğrencilere meslek seçme noktasında faydalı olabileceği düşünülmektedir. Kişinin benliğine uyumlu bir şekilde yaşam amaçlarını belirlemesine yardımcı olmak, onun hayatı boyunca kendini daha iyi hissetmesini sağlayacaktır.

Bu parçaya göre

- I. kariyer planlamasında ve mesleki seçimde doğru kararlar alınmasının sağlanması,
- II. insanın hayatı boyunca kendini daha iyi hissetmesinin sağlanması,
- III. kişinin toplum karşısında kendini daha rahat ifade edebilmesinin sağlanması

belirlemelerinden hangileri bu parçada sözü edilen yaşam amaçlarını belirlemenin faydalarından değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

PARAGRAFTA YARDIMCI DÜŞÜNCE

Parçada okuyucuya verilmek istenen asıl düşünceye “**ana düşünce**” denir.

Ana düşünceyi geliştirmek, açıklamak amacıyla kurulan cümleler ise “**yardımcı cümleler**”dir.

Bir paragrafta **birden fazla yardımcı** düşünce olabilir.

Paragraftaki düşünceler seçeneklerde yakın anlamları ile verilir.

Sınavda en çok yardımcı düşünceden sorular gelmektedir.

Bu sorular genellikle şu şekilde olumsuzluk ifadesi içerir: **hangisine değinilmemiştir, hangisi çıkarılamaz, hangisine ulaşamaz, hangisi söylenemez, hangisine varılamaz, hangisi değildir, hangisi yoktur?**

Sorular Nasıl Gelir?

1. Bu paragraftan aşağıdaki sonuçların hangisine ulaşamaz?
2. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin yanıtı yoktur?
3. Bu parçaya dayanarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
4. Bu parçada anlatılanlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?
5. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
6. Aşağıdakilerden hangisi bu parçada işlenen düşünceyle çelişir?

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Paragraftaki cümle ile şıklardaki cümleler **yakın anlamlı** verilir.
2. Cümlede **anahtar kelimeleri** belirlemek ve altını çizmek önemlidir.
3. Şıklardaki ifadeler **kıysa önce şıkları, sonra metni okumalısın**. (Bu yöntem size zor gelebilir, bu durumda en iyi yöntem alıştığınız yöntemdir.)
4. Şıklardaki ifadeler uzunsa aklınızda tutmak daha zor olacağından öncelikle paragrafı parçalayarak okumak doğru olacaktır.

Taktik “Uzun paragrafı parçalayarak seçeneklerle ilişkilendirirseniz yanıtı bulmanız kolaylaşır. Yani metinleri bölün, parçalayın ve sonuca gidin.”

1. Bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak olumlu, istendik yönde değişiklik oluşturma sürecine eğitim denir. Bunun dışında da eğitimle ilgili birçok tanım yapılmıştır ve bu tanımlar, eğitimcilerin farklı felsefi görüşlerden hareketle "olanı" değil "olması gerekeni" tanımlama girişimlerinden ortaya çıkmıştır. Farklı görüşlere karşın eğitimciler, eğitimi bir değiştirme süreci olarak görmektedirler. Ayrıca eğitim bilimcilere göre bireyin mevcut hâliyle yetersiz olduğu ve belli ölçütlere, düşüncelerle bireyin yeterli bir hâle getirilmesi eğitimde esastır.

Bu parçaya göre eğitimle ilgili görüşlerin birleştiği nokta aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanları ortak bir düşüncede buluşturmaya dayandığı
B) Her bireye özgü farklı eğitim anlayışları bulunduğunu
C) Eğitim sürecinin doğumdan ölüme dek devam ettiği
D) İnsanın yetersizliğinin değiştirilmesi süreci olduğunu
E) Bireyin eğitiminde eşitlik ilkesinin merkezde yer aldığı

2. Hikâye anlatıcıları, toplumun okuma bilmeyen kesimine seslenir. Bu tür sanatçılar, bugün de dinleyicilerini çayhanede ya da pazar yerlerinde bulurlar; okudukları ya da herhangi bir yoldan duydukları şeyleri aktarırlar. Bunlar halka hep yeni, değişik türde şeyler anlatmak zorundadırlar. Aynı yere geldikleri her seferde yeni bir hikâye anlatırlar. Böylece hikâye anlatıcıları hiçbir zaman bir tek konu üzerinde uzmanlık ve beceri kazanmayı, onu yetkin bir biçimde söylemeyi, ona sanatsal bir biçim vermeyi başaramaz. Aslında onlar çoğunlukla böyle bir iş için yetmeyecek denli az okumuş, öğrenim görmüş kişilerdir. Onlar sanatsal becerileri olan bireyler değil, hitabet yetenekleri güçlü olan kişilerdir.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi hikâye anlatıcılarıyla ilgili doğru bir tanımdır?

- A) Eğitim almadıkları için becerilerini sanatsallıkla sınırlamak zorunda kalan hitabet gücü yüksek bireyler.
B) Anlattıklarının ne olduğundan çok nasıl aktarıldığıyla ilgilenen ve buna odaklanan aktarıcılar.
C) Kendilerini başkalarının hikâyeleriyle besleyen ve düşüncelerini bu yönde geliştiren sanatkarlar.
D) Dinleyicileriyle hemen her yerde bir araya gelen ve onlara kendi yaşadıklarını aktaran sanatçılar.
E) Hikâyelerini sürekli yenilemeleri gerektiği için sanatsallıktan uzaklaşan söylev yonları güçlü kişiler.

3. Matematik eğitiminin bize neden verildiği konusunda öğrenciler çoğu zaman bir yanıt bulamazlar. Bu yüzden öğrencilerin, çevreden ve eğitimcilerden söylenen kadarıyla matematiğin hayatın her ama her alanında kullanılan önemli bir disiplin olduğuna inanmaktan başka çaresi kalmaz. Matematiksel yöntemin tam ne işe yaradığını açıklamak da aslında kolay iş değildir çünkü matematik çok şeye yarar. O kadar çok şeye yarar ki "şuna yarar" demek, bahsetmediğimiz geri kalan şeyler için haksızlık olur. Bir matematikçinin çalışma prensibi ve düşünce yapısı, mükemmeliyetçilik ve eksiksizlik üzerine kuruludur. Nerede bir açıklama varsa bütün ihtimalleri göz önünde bulundurduktan sonra eksik kalan noktaları bulmaya yönelir.

Bu parçadan matematikle ilgili;

- I. öğrencilerin, onun ne işe yaradığını bilmedikleri,
II. işe yaradığı yerleri anlatmanın zor olduğu,
III. eksiksizlik ilkesini bilmeyenin öğrenemeyeceği

belirlemelerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

4. Amazonlarda su döngüsündeki suyun yarısından fazlası bitkilerce tutulmaktadır. Ağaçlar, sudaki atıkları tutarak kirlenmeyi azaltırlar. Bunun yanında ormanlar, ağaç kökleriyle erozyona engel olmaktadır. Ağaçların kökünden kesilmesi ve soya, kahve, palmiye gibi ticari amaçlı ağaçların dikilmesi de bu ağaçların kökleri erozyona engel olamayacağı için başka bir erozyon sebebi sayılabilir. Erozyonun sebeplerinin yanında birçok sonucu da vardır. Örneğin balçığın su kaynaklarına karışmasına yol açıp su kalitesini düşüren erozyondur ki su kalitesinin düşmesi önemli sağlık sorunlarına yol açar.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Kahve, palmiye, soya gibi ağaçların köklerinin erozyona engel olmadığına
- B) Ağaçların sudaki kirliliği tutma ve erozyonu engelleme özelliği bulunduğuna
- C) Amazonlardaki su döngüsü üzerinde ormanların etkisinin olduğuna
- D) Ekonomik değeri yüksek olan ağaçların dikiminin erozyonun önlenmesine yardımcı olduğuna
- E) Su kalitesinin düşmesi ve buna bağlı sağlık sorunlarıyla erozyon arasında bağlantı bulunduğuna

5. Osmanlı Devleti'nde modern berberlik mesleği tam anlamıyla II. Abdülhamid Dönemi'nde ortaya çıktı. Bu mesleği modernleştiren okul eğitimi değil gündelik hayat içinde olgunlaşan toplumsal görgüydü. Mesleklerini kahve köşelerinde icra eden bazı eski berberler, zamana uyup kendi dükkânlarını açmaya başladılar. Bu yeni dükkânların iç düzenlemeleri de Avrupa modeline göre yapılıyordu; duvarlara aynalar asılıyor, mekâna kahvehane peykesi yerine arkalıklı berber koltukları yerleştiriliyor, büyük leğenler yerine de küçük tıraş taşları, fırçalar mesleğin yeni araç gereçleri arasına katılıyordu.

Bu parçada berberlerle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Osmanlı Devleti'nde berberlerin hangi işlemleri gerçekleştirdiğine
- B) Osmanlı Devleti'nde modern anlamda ne zaman ortaya çıktığına
- C) Toplumsal görgünün Osmanlı Devleti'nde berberliğe etkisinin ne olduğuna
- D) Yeni dükkânların düzenlemesinin hangi modele göre yapıldığına
- E) Osmanlı Devleti'nde mesleği modernleştiren unsurun ne olduğuna

ANLATIM TEKNİKLERİ

Öyküleme

Herhangi bir olayın; yer, zaman ve kişi unsurları çerçevesinde aktarılmasına **öyküleyici anlatım** denir.

Bu teknikte hareket bulunur ve film izliyormuşuz hissi vardır.

Betimleme

Bir görüntünün sözcüklerle okuyucunun zihninde canlandırılmasına betimleme denir.

Varlıklar, durumlar, kavramlar ayrıntılı özellikleriyle anlatılır.

Bir resme ya da fotoğrafa bakıyormuşuz hissi vardır.

Açıklama

Ele alınan bir konunun aydınlatılması ve okuyucuya bir konuda bilgi verilmesi amacıyla kullanılan bir tekniktir.

Amaç bilgi vermek, öğretmektir.

Tartışma

Karşı çıkılan bir düşünce vardır. En az iki farklı görüş olmalı.

Düşünceler değiştirilmeye çalışılır.

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Bu tarz sorularda ilk cümle önemli bir ipucu verir.
2. Eğer ilk cümlede;
 - olay varsa öyküleme,
 - varlıklar ayrıntılarıyla ele alınıyorsa betimleme,
 - bilgi veren cümleyse açıklama,
 - bir düşünceye karşı çıkış varsa tartışmadır.
3. Hangisi daha ağır basmaktadır diye soruyorsa paragrafın tamamına bakmanız gerekir.

DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Tanımlama: Bir kavram veya varlığın ne olduğunun açıklanması, belirgin özelliklerinin ortaya konulmasıdır. “Bu Nedir, kimdir?” sorularının cevabıdır.

- Edebiyat, duygu ve düşüncelerin insanlarda estetik bir zevk uyandıracak şekilde yazı ve söz ile anlatılması sanatıdır.

Karşılaştırma: Birden fazla varlık ya da kavram arasındaki benzerlik veya farklılıkları ortaya koymaktır. “en, daha, çok, kadar, gibi, göre, ise...” ifadeleri bulunur.

- Makale daha ciddi bir üsluba sahipken denemelerde daha içten bir anlatım tarzı söz konusudur. Makalelerdeki kesinlik ve kanıtlama kaygısı yine denemelerde görülmeyen bir özelliktir.

Örneklendirme: Bir düşüncenin somut hâle getirilerek daha anlaşılır kılınması için anlatılan konuyla ilgili örnekler verilmesidir.

- Yaklaşık 1300 yıldır birçok farklı kültürle etkileşim içine giren Türkçe de yabancı dilden sözcük alımı yapmıştır. Mesela iklim kelimesi Arapçadan, eşofman kelimesi Fransızcadan, şeftali kelimesi Farsçadan dilimize geçmiştir.

Tanık Gösterme: Ele alınan konunun inandırıcılığını arttırmak için o alanda yetkin bir kişinin görüşüne yer verilmesidir.

- Her Türk evladı, istikbali için durmadan, yorulmadan ve usanmadan çalışmaya devam etmelidir. Bu duruma dikkat çeken Atatürk de şöyle der; “**Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!**”

Sayısal Verilerden Yararlanma: Düşüncenin kanıtlanabilmesi için bilimsel çalışmalar sonucu elde edilen istatistiksel veriler kullanmaktır.

- Türkiye'ye gelen turist sayısı her geçen yıl artmaya devam ediyor. EGM'nin açıkladığı verilere göre bu yılın temmuz ayında geçen yılın temmuz ayına göre % 46,36'lık bir turist artışı yaşanmıştır.

Benzetme: Bir kavramı ya da varlığı başka bir kavram ya da varlığın özellikleriyle anlatmaya benzetme denir.

- Kış mevsimi buralarda Sibiry'a gibi geçmekteydi. Kasım ayından neredeyse nisan ayına kadar kahverengi toprağı görmek mümkün olmuyordu.

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Düşünceyi geliştirme yolları parçanın bütününe hâkim olmaz.
2. Yani paragrafın bir bölümünde düşünceyi geliştirme yollarını görürüz.
3. Bu nedenle parçayı dikkatli bir şekilde incelemek gerekir.

ANLATIM İLKELERİ

Duruluk: Cümlede gereksiz sözcüklerin kullanılmamasıdır.

Açıklık: Anlatımda anlam karışıklığının olmaması, kolay anlaşılmasıdır.

Özlülük (Kısalık): En az sözle çok şeyin anlatılmasıdır.

Tutarlılık: Anlamca çelişen sözcüklerin kullanılmamasıdır.

Arılık: Anlatımda yabancı kelimelerin oldukça az kullanılmasıdır.

Yalınlık (Sadelik): İfadenin süsten uzak, gösterişsiz bir şekilde oluşturulmasıdır.

Akıcılık: Metnin hiçbir engelle takılmadan, rahatlıkla okunmasıdır.

Sürükleyicilik: Okuyucunun, metni hiç sıkılmadan merakla okumasıdır.

Özgünlük: Anlatımın kişiye ait olması, taklit olmamasıdır.

Etkileycilik: Anlatımın okuyucuyu değiştirmesi, ona bir şeyler katmasıdır.

Kalıcılık: Anlatımda ele alınan konunun her dönemde geçerli olmasıdır.

Evrensellik: Anlatımın tüm insanlara hitap etmesidir.

Yerellik: Anlatımın ait olan toplumu yansımasıdır.

Doğallık: Anlatımın yapmacıksız, günlük yaşantıda olduğu gibi yapılmasıdır.

1. Roman, hayatın gerçeklerini kendi iç gerçekliği hâline getirerek sunar. Bütün realist ve natüralist romancıların gözlemledikleri kişi ve olayları mümkün olduğunca birebir yansıtmadıkları, bu kişi ve olayları gerçeğe benzer olarak vermeye çalıştıkları malumdur. Stendhal'ın *Julien Sorel* ve Flaubert'in *Emma Bovary*'sini inceleyen araştırmacılar onların, nüfus kütüklerinde adları sanları yazılı, başlarından geçen olaylar belli olan, gerçekten yaşamış kişiler olduğunu meydana çıkarmışlardır. Ama bunlar romana geçerken yaşayışlarında oldukları gibi mi *Kızıl ile Kara*'ya, *Madame Bovary*'e geçmişlerdir?

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangilerine başvurulmuştur?

- A) Tanımlama - örnekleme
B) Betimleme - karşılaştırma
C) Örnekleme - açıklama
D) Tartışma - örnekleme
E) Açıklama - tanımlama

2. Sanatta en eski türlerden biri olarak şiirin okuyucusuyla kurduğu ilişki başlangıçta büyü ile ilişkili bir dinsel ifade idi. Zaman içinde pek çok dinsel metnin, destanın ve diğer sanat dallarının aracısı oldu. Tarihin bilinen en büyük iki destanı olan *İlyada* ve *Odesa* şiirdir; Sofokles'in ve Euripides'in tragedyaları, Mevlana'nın tüm yapıtları ve Shakespeare'in bütün oyunları şiirle yazılmıştır. İnsanlığın güçlü söz söyleme eğilimi bugünkü reklam dilinden bile anlaşılabilir. Şiir bu anlamda pek çok büyük toplumsal hareketin, davanın ve düşüncenin taşıyıcısı olmuş, tarihte sanatsal olduğu kadar ideolojik bir işlev de üstlenmiştir.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Örnekleme
B) Karşılaştırma
C) Tanık gösterme
D) Açıklama
E) Niteleme

3. Çağın ideal insanı ihtiyaç duymuyor, o artık arzu ediyor. Zaten bu oyunda işlerin yolunda gidebilmesi için arzuların ihtiyaçları gölgede bırakması şart. Bir ürünü işini görmesi için değil, yeni çıktığı için satın alan bireyin arzuları ihtiyaçlarının önüne geçmiştir artık. Bir şeye ona ihtiyaç duyduğu için değil, onunla kendini daha iyi hissettiği için sahip olmak ister. Rahat giysilerini bile onlarla rahat ettiği için değil, onların içinde rahat görüldüğü için tercih eder. Modasının ne zaman geçeceği planlanmış ürünler pazarında bir yeni modelden daha yenisine âdeta maymun iştahlıları andırırçasına dallara tutuna tutuna atlar.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Deyimlerle anlatım güçlendirilmiştir.
B) Yinelemeye başvurulmuştur.
C) Benzetme yapılmıştır.
D) Sayıp dökmelere yer verilmiştir.
E) Örneklemeden yararlanılmıştır.

4. Milyonlarca insan kitap okur, tiyatroya sinemaya gider. Neden? "Oyalanmak, dinlenmek, eğlenmek istiyorlar." demek, soruyu pekiştirmekten başka bir işe yaramaz. İnsanın romanlarda, piyeslerde bir başkasının hayatına, sorunlarına, acılarına, sevinçlerine gömülmesi, kendini bu eserlerin kişileriyle bir görmesi ne diye oyalayıcı, dinlendirici olsun? Ne diye böyle gerçeklik dışı uydurma olaylara yoğunlaşmış gerçekliklermiş gibi tepki gösterelim? Eğer yetersiz bir yaşayıştan daha zengin bir yaşayışa kaçmak istiyoruz dersek o zaman da yeni bir soru ortaya çıkar: "Yaşayışımız neden yeterli değil?"

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Tartışma
B) Tanık gösterme
C) Örnekleme
D) Açıklama
E) Karşılaştırma

5. Gerçekten de çoğumuz, bir önceki kuşağın aktarmacılığını sürdürüp gidiyoruz. Batı dünyasında gördüklerimizi, belleklerimiz kendi koşullarımıza uydurmak, çalışmaya, incelemeler yapmaya bağlı olduğu için onların vardıkları sonuçları benimsemek daha kolay geliyor bizlere. Olanı göremiyoruz da Batı'da gördüğümüzü "olan" sanıyoruz. Bilgimiz kendi gerçeğimizden uzaklaştırıyor bizi, daha kötüsü, bu gerçeği yanlış tanıtıyor.

Bu parçada konuşan yazar, parçanın ilk cümlesinde aşağıdaki kavramların hangisinin yokluğundan yakınmaktadır?

- A) Özlülük
B) Özgünlük
C) Duruluk
D) Akıcılık
E) Doğallık

PARAGRAFTA ÇOKLU SORULAR

Sorular Nasıl Gelir?

1. Bu tarz sorularda tek bir metin verilir ve iki ayrı soru sorulur.
2. Bu sorular çeşitli soru tiplerinden oluşabilir.

Nelere Dikkat Edeceğiz?

1. Bu tarz sorularda öncelikle iki ayrı soru okunmalı.
2. Bizi en çok zorlayacak soruya odaklanıp hemen paragraf okunmalı.
3. Örneğin kökü olumsuz olan soru tarzında parçanın tamamı incelenmek zorunda olduğundan bu soruyu öncelikle çözmeniz gerekir.
4. Soru hangi tipteyse ona göre daha önce anlattığımız taktikleri uygulayabilirsiniz.

 Not | Vakit kaybını engellemek için her soru için parçayı tekrar tekrar okuma! Zaten zor soruyu çözdüğünde parçaya hâkim olarak diğer soruya geçeceksin.

 Not | Yukarıdaki maddeleri uygularsan bu tarzdaki soruları hızlıca çözüp vakit kazanabilirsin.

1. - 2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

(I) Tropikal yağmur ormanları iklimini bütün yıl düzenli olarak süren yüksek sıcaklık, yine bütün yıla dağılmış bol bir yağış ve buna ek olarak çok kısa süren kurakça bir devre oluşturur. (II) Tropikal yağmur ormanlarındaki en sıcak ay ile en soğuk ay arasındaki sıcaklık farkı 2,5 ile 3°'yi geçmez. (III) Tropikal yağmur ormanları iklim tipinin en belirgin özelliği ise mevsimlerin arasında yağış rejimleri bakımından bir farkın olmamasıdır. (IV) Güneşin ısıldığı ve ormanların bu ışın demetleri altında kaldığı, kuşlar ile diğer canlıların dallardan dallara atladıkları bir sırada birden güneşin bir bulutça örtüldüğü ve ormanın gölgelendiği görülebilir. (V) Güneş ışınlarının kesilmesiyle kuşların sustuğu, böceklerin seslerini kestikleri anlaşılır. (VI) Kısa süren bu sessizliği şiddetli bir yağmur sesi bozar. (VII) Yağmur ağaçların dalları ve yaprakları üzerine damla olarak düşer.

1. Bu parçadan tropikal yağmur ormanları ile ilgili aşağıdakilerin hangisine ulaşılabılır?

- A) Yaz ve kış mevsimleri, ısı ortalaması bakımından birbirine yakındır.
- B) Yağış rejimleri bakımından dünyada en çok yağış alan bölgelerdir.
- C) Kurak devreye girdiği zaman güneyde yaz mevsimi yaşanmaktadır.
- D) Güneş alamayan dip bölgelerinde ışık olmadığı için bitki yetişmez.
- E) Tropikal bölgelerdeki canlıların büyük çoğunluğu buralarda yaşar.

2. Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede bir saptama yapılmıştır.
- B) II. cümlede sayısal verilerden yararlanılmıştır.
- C) III. cümlede karşılaştırmalı bir eşitlik vurgulanmıştır.
- D) IV. cümlede beğeniler aktarılmıştır.
- E) VI. cümlede anlatımda karşıtlıklardan yararlanılmıştır.

3. - 4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bugün Türklerde özellikle Türkiye'de ad verme eğilimleri açısından ortaya konabilecek gerçekler, dil bilim açısından da çok ilgi çekicidir. Bu gerçeklerden biri, bugün Türkiye'de erkek ve kadın adlarında göze çarpan ve kanımızca dünyanın pek az ülkesinde bulunabilecek olan çeşitliliğidir. Bir başka deyişle bugün Türkiye'de yeni doğanlara konan adların tek sayısı, başka ülkelerdekine oranla çok yüksektir. Aydın Köksal'ın 1974 yılında üniversite sınavlarına başvuran adayların adları üzerinde bilgisayarla yaptığı sayım sonunda 14.740 erkek, 6595 kız adına (değişik, tek tek adlar) rastladığını burada belirtmeliyiz. Dilde geniş bir söz varlığı oluşturan bu adlardaki çeşitliliğin doğuşunda Türk geleneğinden gelen adlara eklenen büyük ölçüdeki İslam adlarının yanı sıra cumhuriyetten sonra ad verme konusunda beliren gelişmeler, Türkçe kökenli sözcüklere ve türetmelere büyük ölçüde eğilim gösterilmiş olması da etkili olmuştur. Birçok ana baba da çocuklarına yeni, az duyulmuş ya da hiç duyulmamış adlar vermeyi yeğlemek; söyleyiş güzelliğine önem vererek kimi zaman kökenine, hangi dilden geldiğine, anlamına bakmadan adlar türetmektedir.

3. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türklerin Türkçe kökenli sözcüklerle isim vermeyi sevmesi
- B) Çocuğa gösterdiği başarıya göre isim verilmesi
- C) Türkçedeki isim zenginliği ve bunun nedenleri
- D) Türkiye'deki isimler üzerine yapılan araştırmalar
- E) Erkek ismi çeşitliliğinin kız isminden fazla olması

4. Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Türkiye'deki isim çeşitliliği Türkçenin zenginliğinin bir göstergesidir.
- B) Cumhuriyetten sonra Türkçe kökenli isim vermeye eğilim olmuştur.
- C) Bazen söyleyiş güzelliği ismin kökeninin ve anlamının önüne geçmiştir.
- D) Dilimizdeki isim çeşitliliği dünyanın pek az ülkesinde görülmektedir.
- E) Türk geleneğinden gelen İslam adlarına da Türkiye'de rastlanmaktadır.

PARAGRAF TAKTİKLERİ

TÜRKÇE VIDEO DERS NOTLARI

5. - 6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"Safir" kelimesi, Yunanca "sappheiros" yani "mavi" anlamındaki kelimedenden türetilmiş bir sözcüktür. Safir, diğer adıyla "gökyakut" olarak bilinir. Mükemmel bir renk, sertlik, dayanıklılık ve parlaklık içerdiği için göz kamaştırıcı özellikleri vardır. Safir, denge taşı olarak bilinen değerli taşlardanır. Göz kamaştırıcı görünümü yüzyıllardır insanları kendisine hayran bırakmıştır. Safir, MÖ 800'lü yıllardan beri kullanılan değerli bir taştır. Antik çağlarda mavi lazurit taşı ile karıştırılan safir, yıllardır mücevherlerde ve değerli süs eşyalarında kullanılmış. Eski Mısır'da safirin tanrı Horus'un gözü olduğuna inanılmış. Persler, Grek tehdidine karşı üzerlerinde safir taşırmış. Orta Çağ Avrupa'sında papazlar, kötü güçleri yok ettiğine inanarak safirli mücevherler takarmış. Osmanlı Devleti'nde de ----.

5. Bu parçanın sonuna düşüncenin akışına göre

- I. birçok takı ve aksesuarda safir kullanılmıştır
- II. safir ile yakut arasında çok ince farklar vardır
- III. pek çok önemli yapı vardır

yargılarından hangileri getirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

6. Bu parçadan hareketle aşağıdaki yargıların hangisine ulaşamaz?

- A) Dilimizde safirin başka bir ismi daha vardır.
- B) Safir; sadakat, aşk ve özlemi temsil eder.
- C) Milattan önce de safir kullanılmıştır.
- D) Safire eskiden dinî anlamlar da yüklenmiştir.
- E) Uzun zamandır, safire hayranlık duyulmaktadır.

7. - 8. Soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Bir Kadının Yaşamından 24 Saat ve Bir Yüreğin Ölümü adlı iki öyküden oluşan 122 sayfalık bir Stefan Zweig kitabı elimizdeki. Kitabı okurken akışına kapılıp dalgalarla boğuşuyorsunuz. Çünkü Zweig'in anlatım tarzı sizi alıp başka dünyalara götürüyor. Öyle güzel benzetmelerle kelime oyunları yapıyor ki siz o kadın ve o adam oluyorsunuz. Kitap hem bir kadının hem de bir adamın hikâyesini anlatıyor. Bize kendi yalnızlıklarını, çaresizliklerini, yapmak istediklerini ve yapamadıklarını; olmak zorunda kaldıkları karakterler oluşlarının sahteliğini ve acımasızca onlara dayatılan normlar altında yaşamaya çalıştıklarını anlatıyor. Ve şöyle diyor yazar: "Kuşkusuz devletin mahkemesi bu tip olayları benden daha sert değerlendiriyor. Onun görevi genel ahlak kurallarını ve gelenekleri acımasızca korumaktır; bu da onun insanları affetmesini değil, yargılamasını gerektiriyor. Kaldı ki resmî kimliği olmayan ben, neden bir savcının rolünü üstleneyim ki? Ben savunmayı tercih ediyorum. İnsanları yargılamaktan değil, anlamaya çalışmaktan zevk alıyorum."

7. Bu parçadan hareketle yazar ve eseri ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisine ulaşamaz?

- A) Öyküler, karakterlerinin duygularını ve hayallerini anlatmaktadır.
- B) Kitap sürükleyici ve etkileyici edebî bir dille yazılmıştır.
- C) Okurken kendinizi kahramanların yerine koyabileceğiniz bir eserdir.
- D) Yazar, kahramanlarını sürekli anlamaya çalışarak yazmaktadır.
- E) Yazarın bu eseri ülkemizde oldukça beğeni toplamıştır.

8. Bu parçada geçen "sizi alıp başka dünyalara götürüyor" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gerçek dışı, inanılmaz olaylar anlatması
- B) Masalsı bir anlatımının olması
- C) Okuyucuya ders vermek istemesi
- D) Okuyucuyu olay içinde yaşatması
- E) Karakterleri savunmayı tercih etmesi

YENİ NESİL SORU TİPLERİ

ÖSYM son yıllarda paragrafta farklı soru tiplerine yer vermektedir. Yeni nesil soru tiplerinden bazılarını bu bölümde yer verdik.

1. Aşağıdaki parçalardan hangisi “Başarılı bir psikolog; danışanlarının yaşadığı sorunlara, öncesinde edindiği her türlü tecrübeyle ilişkilendirerek yaklaşır.” düşüncesine uzak düşmektedir?
 - A) Sigmund Freud, psikanaliz olarak bilinen terapi yöntemini geliştirmiştir. Bu yaklaşımı geliştirirken de yüzlerce danışanı ayrıntılı bir şekilde incelemiştir. Birçok insanın psikolojik sorununa da bu yöntemle yardımcı olmuştur.
 - B) Kay Redfield Jamison, manik depresif bozukluk hastalığıyla mücadele etmiş bir psikiyatristtir. Kendisi, bu rahatsızlığın profesyonel yaşamına ve danışanlarına nasıl etki ettiği hakkında birçok makale ve kitap yazmıştır.
 - C) Viktor Frankl, Avusturyalı bir nörolog ve psikiyatristtir. Auschwitz'deki toplama kampından sağ kurtulan Frankl, deneyimlerinden esinlenerek insanın anlam arayışı ve hayatta kalma arzusu hakkında birçok teori geliştirmiştir.
 - D) Marsha Linehan, borderline kişilik bozukluğu tedavisinde kullanılan bir terapiyi geliştirmiştir. Kendisi de genç yaşta karamsar düşüncelerle mücadele etmiş, bu deneyimlerini terapi yöntemlerinde kullanmıştır.
 - E) Carl Rogers, kendine saygıyı ve doğru iletişimi savunan bir terapist olarak tanınmaktadır. Kendisi de depresyon ve kaygı gibi psikolojik sorunlarla mücadele etmiştir ve bu deneyimleri terapi pratiğinde kullanmıştır.
2. Aşağıdaki parçalardan hangisi “İyi bir söz yazarı, şarkı sözleriyle insanları etkilemeyi başarır; etkileyici ifadelerle yer vererek akıllarda yer edinir.” düşüncesine uzak düşmektedir?
 - A) Bob Dylan, 1960'larda başlayan ve günümüze kadar devam eden müzik kariyerinde birçok etkileyici söz yazmıştır. Bu sözler, hemen hemen dünyanın her köşesine besteleri aracılığıyla ulaşmayı başarmıştır.
 - B) Leonard Cohen; genellikle aşk, din, yalnızlık ve kayıplar üzerine şarkılar yazmıştır. Bestelediği şarkılarda insanın barm teline basan ve bir türlü aklından çıkmayan tınılara yer vermiştir.
 - C) Joni Mitchell, sosyal ve politik konulara yer veren şarkılar yazmıştır. 1970'lerde kadın hareketinin sesi olarak kabul edilmiştir. Şarkılarındaki sözler, derin ve etkileyici bir niteliğe sahiptir.
 - D) Bruce Springsteen, insanların hayat mücadeleleriyle ilgili şarkı sözleri yazmıştır. Onun müzikle buluştuğu bu sözler, çarpıcı niteliktedir ve tamamen ona özgü olarak dünyayı dolaşır.
 - E) Bob Marley, şarkılarında insan hakları, sosyal adalet ve barış gibi konulara değinmiştir. Müzik kariyeri boyunca kısa ve öz anlatımıyla akıllarda kalmayı başarmış bir müzisyendir.

YENİ NESİL SORU TİPLERİ

TÜRKÇE VIDEO DERS NOTLARI

3. • Günümüz iş dünyasında, yapay zekâ teknolojileri önemli bir rol oynamaktadır. İşletmeler, yapay zekâ sayesinde süreçlerini daha verimli hâle getirip maliyetleri azaltmaktadırlar. Yapay zekâ destekli müşteri hizmetleri, finansal tahminler ve satış tahminleri gibi alanlarda işletmeler büyük verileri analiz ederek daha doğru kararlar alabilmektedirler.
- Yapay zekâ teknolojileri iş dünyasındaki birçok sektöre uygulanabilir. Örneğin üretim sektöründe, yapay zekâ teknolojileri verimliliği artırırken tedarik zincirinde hataları azaltabilir. Sağlık sektöründe, yapay zekâ teknolojileri, teşhis ve tedavi alanlarında önemli bir rol oynayabilir. Yapay zekâ ayrıca, e-ticaret, bankacılık ve lojistik gibi alanlarda da işletmelerin verimliliğini artırmaya yardımcı olabilir.

Bu iki parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.
- C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadırlar.
- D) Aynı düşünceyi pekiştirmeye yönelik farklı örnekler sunmaktadırlar.
- E) Farklı üsluplar kullansalar da konuyu benzer nedenlerle açıklamaktadırlar.

4. • Balinalar, dünyanın en büyük canlılarından. Ekosistemin önemli bir parçası olan bu canlılar, denizlerin dengeleyici unsurları arasında yer alırlar. Onların varlığı sistemin işlenmesi açısından oldukça önemlidir.
- Balina dışkı, denizde yaşayan diğer organizmalar için önemli bir besin kaynağıdır. Ayrıca, balinaların varlığı, okyanuslardaki planktonları besleyen suyun karışmasına yardımcı olur. Bu da oksijen üretimine katkıda bulunur.

Bu iki parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı eğilimlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.
- C) Gerekçeli ifadeler yer vermeden öznel değerlendirmeler yapmaktadırlar.
- D) Bilimsel gerçeklerin değiştirilemez olduğunu vurgulamaktadırlar.
- E) Ele aldıkları konuyu önyargılı biçimde değerlendirmektedirler.

5. • Gazetecilik; toplumda haberleri, bilgileri ve olayları iletmek için kullanılan önemli bir araçtır. Gazeteciler, halkın bilgi almasına yardımcı olmak için haberleri araştırır; doğru ve tarafsız bir şekilde sunarlar. Ancak son yıllarda, sosyal medya ve diğer çevrim içi kaynaklar nedeniyle geleneksel gazetecilik sektöründe birçok zorluk ortaya çıkmıştır.
- Gazetecilik, etik ve dürüstlük ilkelerine bağlıdır. Gazeteciler, haberlerin doğru ve tarafsız bir şekilde sunulmasını sağlamak için çalışırlar. Gazetecilik, dünya çapında ifade özgürlüğü için de önemlidir. Ancak son yıllarda, gazetecilik sektöründe yaşanan zorluklar nedeniyle bu ilkeleri uygulamak giderek zorlaşmaktadır.

Bu iki parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Farklı konuları aynı anlatım biçimiyle değerlendirmektedirler.
- B) İki farklı konuya ilişkin ortak bir görüş olduğunu vurgulamaktadırlar.
- C) Aynı olguyu farklı yönleriyle değerlendirip ele almaktadırlar.
- D) Bir konuyla ilgili belirlemelerin birbirinden farklı olduğunu ifade etmektedirler.
- E) Farklı görüşlerin aslında birbirini desteklediğini göstermektedirler.